

წელიწადი პირველი.

ახალი

სიტყვა

№ 1.

ორკვირული ჟურნალი.

№ 4.

შემდეგი № გამოვა 19 (6) მაისს.

მიიღება ხელის მოწერა სასულიერო მთავრობისაგან დამოუკიდებელ ორკვირულ ჟურნალ „ახალ სიტყვაზე.“ ჟურნალის მიზანია ჩვენის ეკლესიის ცხოვრების განახლება წმ. სახარების ნიღაფზე და ბრძოლა უსამართლობასთან და ფარისევლობასთან სასულიერო უწყებაში.

ჟურნალში თანამშრომლობაზე თანხმობა განუცხადეს რედაქციას: დეკ. კ. კეკელიძემ, კ. ცინცაძემ, ბ. ვასილ ბარნოვმა, ი. ბერიაშვილმა, მღვდ. ი. შუბლაძემ, ლ. წულაძემ, ებ. ჩხაიძემ, კ. ჯავახიამ, კ. გძელმა, ქრ. ციციშვილმა, ბ. ახუთელმა, ჯაქვაძემ, ხოსროიანმა და სხვ.

ხელის მოწერის ფასი ნახევარის წლით ცხრა მანეთია. ცალკე ნომერი კოხი აბაზი. საგამომცემლო ამხანაგობის გადასახადი ათი თუმანია.

რედაქცია სთხოვს სამრ. ვლ. საბჭოებს, შეგნებულ სასულიერო და საერო მოწოდებულ პირთ დახმარება აღმოუჩინონ მას ჟურნალის გამოწერით და ერთ დროული შემოწირულობით სარედაქციო ფონდისათვის.

ფული მიიღება რედაქციის მოლარე დეკანტონ თოთ ბაძესთან: ტფილისი, სიონის ტაძრის ეზოში.

სარედაქციო მას. ლ. ბი და წერილები უნდა გამოიგზავნოს სარედაქციო კორექციის რწმუნებულ ლ. ქრ. ციციშვილთან: ტფილისი, კაბაგეროვის ქუჩა, № 47. რედაქცია იმავე ქუჩაზე: № 51.

გზა-ჯვარედინზედ.

რუსეთში აწინდელ განმათავისუფლებელ მოძრაობის დაწყების დღიდან ქართველმა სამღვდელოებამ რამოდენიმე გამოცდა გამოიარა.

პირველი გამოცდა გახლდათ 1905 წლის 31 მაისს, როცა რუსის ჯანდარმებმა და უახახებმა ქართველი სამღვდელოება უწყალოდ გაამათრახეს და ბევრ მსცოვან მოძღვარს თავიდან ჩამონადენ სისხლით შეუღლებეს ქალაქი თბილისში.

ეს ეგზამენი სამღვდელოებამ ჩინებულად დაიჭირა. ამ ზნეობრივ გამარჯვების ნაყოფია

ის უფრესკული, რომელმაც სასულიეროდან და პირი აღო რუსეთის და საქართველის ეკლესიებს შორის; ის სასულიერო განწყობილება, რომელმაც შექმნა შარშანდელი 12 მარტი.

მეორე გამოცდა გახლდა 1917 წლის 8-17 ენკენისთვის. ამ გამოცდაში ქართველი სამღვდელოება და ერთობ ჩვენი ეკლესია მძიმედ და საჯაროდ ჩაიჭრა. ეგვიპტეში დაბადებულთ აღთქმის ქვიყანა ეფუძნებოდა. მონობაში აღზრდილთა წარმოდგენა, როგორც მოსალოდნელი იყო, შეგველ კერპთა განსახიერებას ვერ გასცილდა — და იმ დიდ სა მოქალაქე მცნებას, რომელსაც არჩევნების თავისუფლება ჰქვია, პატივი აცხადეთ, ერთ

ნაირი მკვდარი წერტილი, თითქოს მოჯადოებული რკალი შევქმენით, რომელშიაც მოუსვენრად, მაგრამ უნაყოფოდ ვტრიალებთ. მთელი ენერჯია წვრილმან ბრძოლაში იხარჯება და ნამდვილი საქმეები კი გაუკეთებელი რჩება...

მესამე გამოცდა დღეს არის. სამშობლო განსაცდელშია. ქართველ ერის მრავალ საუკუნოვანი კულტურა და თვით არსებობაც კი გადასავარდნზეა შემდგარი. რაც გნებავთ დაარქვით ამ საბედისწერო მდგომარეობას.— გარეშე მტერთან ომი, შინაური სამოქალაქო ბრძოლა, ანარქია, უთაობა თუ აშვებულ პირუტყვის თარეში,— ამით ჩვენის უბედურების სიმწვავე არ იცვლება. ან გამორკვევა და ახალი ცხოვრება ან სამუდამოდ დაღუპვა— აი როგორი ჯვარედინი გზა უდევს წინა ჩვენს ერსა.

პირველი გზა გრძელი და ძნელია; მეორე კი მოკლე და ადვილი.

და რომ მეორე გზამ ერთბაშად არ ჩაგვითრიოს, დაუყოვნებლივ საქირონი არიან ეროვნული გმირები, თავგანწირულნი მოქალაქენი, უზომო სახსარნი, ესე იგი სწორედ ისინი და ის, ვინც და რაც ნაკლებად სჩანან ჩვენის ცხოვრების ზედა პირზე.

რას იტყვის თავისუფალი ეკლესია? რას იზამს გრაფიკული სამღვდელთა?— სამართლიანად კითხულობს ქართველი ერი, უცდის სამშობლო.

და ჩვენმა სამღვდელთებამ გადაწყვეტილი პასუხი უნდა ვასცეს დაუყოვნებლივ, ამ წუთშივე. მან უნდა დაამტკიცოს, რომ ის მართლა მუქთა-ჭამითა ხროვა და საკუთარ ზმეა-ს მონა როდია, როგორც ბევრსა გონია. პირადის მაგალითით, მსხვერპლით და თავგანწირვით უჩვენოს მამულს მოსიყვარულე გული. გაშიშვლ-გატიტვლდეს, სახლ-კარი დათმოს, მშვიერი ამოწყდეს, მთელი თავისი სახსარი სამშობლოს დაცვის საქმეს მოახმაროს. თუ ეს არ კმაროდეს, თვით გავიდეს მამულის და ერის არსებობის დასაცველად მწერლად, მუშად, მზარეულად— ამას მოითხოვს მოქალაქობრივი შეგნება, სამშობლოს სიყვარული და იმ დიადი ნაზარეველის მოძღვრება,

ვინც ერისთვის დაუზარებლივ გასჭიმა ღვთავებრივი მკლავები ტანჯვის ძელზედა.

ყველაფერი ზვარაკად დაედოს დედა სამშობლოს! ყოველ ქართველმა თითო მარცვალი საქმეველი მაიტანოს საქართველოს საკურთხეველთან, ხოლო ანდრიას და ნინოს მოადგილეებმა მთელი მუქა, მთელი კალთა!

დიდება მამულისთვის თავდადებულ ქართველ მოძღვარს!

ახუთელი.

სასტიკი ცენზორნი.

10 აპრილს საკათოლიკოსო საბჭოს მოუსმენია ამავე საბჭოს წევრის, კაპანაძის, მოხსენება, რომ ზომები იქმნეს მიღებული „ახალ სიტყვის“ თანამშრომელთა წინააღმდეგ, რადგან ეს ორგანო კათოლიკოსს უპატივცემულოდ იხსენიებსო. საბჭოს უარ უყვია ეს მოთხოვნა წინააღმდეგ „ტრიუმფირატისა“, რომელიც ერთსულოვნად გამოდის ხოლმე მთელ დანარჩენ საბჭოს შემადგენლობისა. მოხსენება მეც შემხებია, როგორც ქურნალის ერთ-ერთ თანამშრომელს. მ. ნიკიტა თალაქვაძეს მოუთხოვია სხვებისა და პირადად ჩემთვისაც მღვდელმოქმედების აკვითა. მე, ბატონებო, პირადი უსიამოვნების მიყენება არავისათვის არ მინდა პირად საქმეებისა გამო. და თუ ფაქტს აღვნიშნავთ, საზოგადო ხასიათისას, ნურავინ იკადრებს გარისხებას.

ძალიან ვწუხვარ, რომ იძულებული ვარ ზოგიერთი ძველი ამბები მოვაგონო „ახალ სიტყვის“ მოწინააღმდეგეთ. შეიძლება ზოგმა ტრაბახობათ ჩამომართვას, მაგრამ მაინც ვიტყვი. ვერც მ. ნიკიტა და ვერც სხვა ვინმე ვერ ჩამაჩუშებს მუქპარით. 1906 წელში დღევანდელნი ჩვენი „ღღევამირნი“ არ გვყოლია მოწინააღმდეგეთ, მაგრამ ქურნალს მაინც ვცემდით. ვიცოდით, რომ ეგზარხოსები თავზე ხელს არ გადაგვისვამდნენ, მაგრამ მაინც ჩვენის სუსტი ღონით ვცდილობდით ძილით არ მოგვრეოდა. მაშინ ფრთხილნი მამანი უშიშარ ადგილას იყვნენ თავშეფარებულნი. „ახალ სიტყვის“ ჯგუფისათვის საშიში იყვნენ ეგზარხოსები, რომელთაც ზურგს უმაგრებდნენ

ქართული
ლიტერატურა

ნამესტნიკი და მთელი რუსის ხულიგანობა, პოლიცია, მაგრამ მაინც ცდილობდა არ დამონებოდა შიშს. და ახლა, ამ თავისუფლების ხანაში ჩვენს ჩრდილის პაპებს“ უნდათ შემოიღონ ინკვიზიცია და ჩაახრჩონ“, როგორც უბრძანებიათ, ოპოზიციური მოძრაობა დესპოტების პაროდის წინააღმდეგ. ჩვენ არ შეგვიძლია იმ კაცების ნამოდგაწარი არ აღვნიშნოთ, რომელთაც წვრილ ინტრიგის ქსელში გაიბეს თავი და სიბერეში ჩვეულებრივ გონებრივ შესუსტებისა გამო უფრო ემღევიან თავის ხელობას.

იქნება ვინმემ იფიქროს, ამ თავისუფლების დროს თავისიანები რადგან არიან უფროსებათ, იმიტომ არ ერიდებიან და სწორედ მოუურიდებლად. არა, ბატონო. როგორც ვთქვი, ალექსი ეგზარხოს ბევრი ზიანის მოყენება შეეძლო პირადად ჩემთვის, მაგრამ 1905 წ. დაუთანხმდი მთავრობის ნებადაურთველ საეპარქიო კრებაზე თავმჯდომარეობას. ვინდა დამიჯერეთ, ვინდა არა, მე მაშინ არავისაგან ჯილდოს არ მოველოდი, ანაფორის დატოვებას, რითაც ახლა იმუქრებიან, კიდევ მეტსაც კი მოველოდი... 1905 წლის 31 მაისის ამბავისა გამო ალექსი ეგზარხოსი თავის ბინაზე, სადაც ახლა კირიონი ბრძანდება, პირში ვამხილე ისე მოუურიდებლად, როგორც ზოგი კაცი ცოლის წინაშეც ვერ დაიტრამბაზებს შორს მყოფ მტრის გაკიცხვის შესაძლებლობას. ასეთი შინაარსის ქაღალდი, ხელმოწერილი ჩემ მიერ მაშინდელ მთავრობასაც წარვუდგინე. ყველა ამისათვის სინოდი ვოსტორგოვის და ალექსი ეგზარხოსის მეოხებით მიპირობდა მონასტერში გაგზავნას (იხ. „Изъ воспоминаний русскаго учителя православной грузинской семинарии. Москва. 1908 г., გვ. 72—87).

ახლა გამომდგარა მ. ნიკიტა და უმტკიცებს თავის თავს, „ახალ სიტყვის“ ჯგუფი ძველი რეჟიმის მომხრენი იყვნენ. ამ ძველი რეჟიმის სამსახურისათვის სხვის გაკიცხვისათვის ერთხელ გავაფრთხილე ერთი მოძღვარი, იწყინა. ახლა კი მგონია თავის თავის მაღლობელი არ უნდა იყოს... ვისაც სურვილი აქვს იდიოს ჩემი წარსული და გამოაქვეყნოს, დემო-

რთმა ის უნარი მომცა, რომ ერთ ხაზზე შევლო. ვაკეთებთ ვერა გავაკეთე რა, ვწუხვარ ამას, მაგრამ ვცდილობდი არა წამებდინარა: და თუ დღეს ტრამბახობათ მიიღებს ვინმე ზემოდ იძულებით ჩემს ნათქვამს, ეს ცოდვა ზღოს, ვინც გამოიწვია იგი. „ახალ სიტყვის“ ჯგუფის დანარჩენ წევრთ ჩემი გამოსარჩლება არ სჭირდება: უმათოდ არაფერი საქმე სახეირო არც დაწყებულა და არც გათავებულა ქართველ სამღვდლოებაში. კერპებს ვერ ვემსახურებით, შინაური იქნება ის, თუ გარეული (თუნდ ვორონცოვის მეუღლე იყოს). ვერც ენას დავიდუმებთ ნამუსზე და გონიერებაზე ხელ აღებულის წინაშე.

თუ ვინმესათვის ცხადი არ არის „ახალ სიტყვის“ მიზანი, ვიტყვით კიდევ. ჩვენ არ მოვისვენებთ, სანამ ჩვენი უფროსები არ იწამებენ წმინდა კოლლეგიურ გამგეობას, სანამ იგინი არ მიეჩვენებიან პატივით მოეპყრან უმრავლესობის აზრს; სანამ იგინი არ დაანებებენ თავს უგუნურ ახირებას: „ეს შენობა ჩემია, ეს მონასტერი ჩემია, ეს სამურზაყანოელი მღვდელი ჩემია და მე უნდა ვაკურთხო დეკანოზადაო, ეს ილიოტი ჩემია და ხმა არ ვასცეთ მასაო“ და სხვა. მაღლობა ღმერთს, სამურზაყანოელ მღვდელსაც მიეუჩინეთ თავისი დამფასებელი და სხვასაც და ყველამ უნდა იცოდეს თავის უფლების საზღვარი და დემაგოგობას თავი დაანებოს.

მღ. ქრ. ციცქიშვილი.

ია ეკალაძის წერილისა-გამო.

უკეთუ ბარატსა ვეტოდე, ქსწამე ბარატისათვის; უკეთუ კეთილსა, რასათვის მტკემ (სახ. იოან. 18, 23).

წავიკითხე ია ეკალაძის წერილი— „მკითხველის შენიშვნები“ (ჩვენი ქვეყანა № 57) და მაშინვე თვალ წინ დამიდგა ებრაელთა მღვდელმთავრის ანნას იმ უბადრუკი მოსამსახურის სურათი, ქრისტეს რომ სილა სწნა ყვრიმალში გაბრახებულმა მხოლოდ იმის გამო, რომ უკანასკნელმა ღირსეული პასუხი

ქვემოთაა
გვიწვივებს

ვასცა ანნას „თუ სიყალბე ვსიქვი, დამიტკიცე, თუ სიმართლე-და რას მერჩი, რისთვისა მცემოა“ ჰკითხა ნახა-ველმა უფუნურ მსახურს.

უფერ გაგვიგია რისთვის შეხვედრია ასე მტრულად ბ. ეკალაძე „ახალ სიტყვას“. რას ხედავს ის აღნიშნულ ორგანოში დასაგმობს და ჩასაქოლს!

თუ რაიმე უცნაურობის გამო ბ. ეკალაძეს არ შეუძლიან გაგონება ქართული სიტყვებისა „ჯაჭვადის“ და „ქინქარისა“, ამისი რა მრგავსენოთ, ალბათ ამ მოვლენას მიზეზი ექნება ეკალაძეს ორგანიზმში, თორემ ღობე-ყორეს მოდებას ის არ ემჯობნებოდა, რომ ეკალაძის არსებითად გაერჩია „ჯაჭვადისა“ და „ქინქარი“ წერილები და თუ ისინი ყალბე-ბი, სინამდვილეს მოკლებულები არიან, ცხად-დათ და ნახვება მკითხველებსთვის? ამათი ღრებს რითიმე თავის ფელეტონში ბ. ეკალაძე იმ მძვ ჰრადლებს, რომელებსაც უყენებენ „ჯაჭვადე“ და „ქინქარა“ თავ ანთ წერილებში აღნიშნულ პირებს? არც ერთი სიტყვით, არც ერთი ხაზით, არც ერთი ფრჩხილის გასმით. ბ. ეკალაძეს გამოუჭიძავს უშველებელი ფელეტონი, მაგრამ ეს ჩაუდენია მას სწორეთ იმ მოტივებით, რომლებს ძალითაც ანნა მღვდელ-მთავრის მსახურმა სილა გაართა ქრისტეს! ვისთვის უფრო სათაქი-ლოა ასეთი საქციელი? პირადად ბ. ეკალაძესთვის, თუ მისი პასაკენი კლიენტებისთვის, მკითხველებმა გააჩიონ.

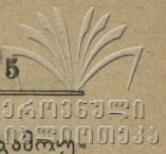
ჩვენ ცაში არ დაფორინავო და არც ანგელოზთა გუნდს წა მუვადენთ, ჩვენი მოქალაქობა სწარმოებს ცოდვილ დიდა მიწაზე, ხორცში მყოფ ადამიანთა შორის ვტრიალებთ, ყოველ ნაბიჯზე მოქალაქეს ვჯახებით და როგორ შეგვძლიან გვერდი ავქიოთ ამ მეზობელ მოქალაქთა პიროვნებას, მათ მოქმედებათა განხილვა შეფასებას, იმას, თუ ვინ გვიმწარებს არ ებობას, ვინ ლალატობს საშობლოს, ან ანნა ერის მოკითე?

ჩვენი მიზანია ხელი შევეწყოთ მშობლიურ ეკლესიის განახლებას ეს განახლება უნდა განახორციელონ და ცხოვრებაში გაატარონ ეკლესიის მსახურებმა. როდესაც ღვთი-

საგან მოცემული ხუთი გრძნობა გვიწვივებს, რომ ეკლესიის მსახურთაგანი ზოგნი გამცემლობენ, ზოგნი გაიძვერაობენ, ზოგნი მხოლოდ თავის პირად სარგებლობას ემსახურებიან და ანგარუი მიზნების მისაღწევად არავითარ საშუალებას არ ერიდებიან, რომ ეკლესიის სათავეში მოექცნენ, განა მოვალე არა ვართ ასეთი პირნი გამოვამზოთ, მათი „საქმენი საგმირონი“ აღვნიშნოთ და მათ პასუხი მოვთხოვოთ? აი ამ მოსაზრებით ხელმძღვანელობთ, როდესაც ჩვენ დავსუსხ დავქინქრეთ ჩვენს წერილებში აღნიშნული პირები. და თუ შემცდარები ვართ, გავამტყუნონ, შეცდომიდან გამოგვიყვანონ, თვალები აგვიხილონ და დიდის მოწიწებით ქედს მოვიხრით და ბოდის მოვითხოვო ყველას წინაშე არა ჩვენ არც წინეთ გვიღმერთებია კერპები და არც ახლა ვიწამებთ მათ, ეკალაძე კი არა, მთელი ქვეყნის ვექილებიც რომ მოგვისიონ.

ბ. ეკალაძე გვიძრახავს ფსევდონიმების ხმარებას და კითხულობს „რომელი მოციქული იმაღავდა თავს, როცა ვისმეს ამხილებდაო“? მკურნალო! განიკურნე თავი შენი! თუ არა ვცდებით „ია ეკალაძე“ ფსევდონიმია და არა ნამდვილი სახელი და გვარო. ამის გარდა ფსევდონომის ხმარება თუ ასე საძრახისათ მიაჩნია ჩვენს გამკაცველს, თითონ არ უნდა თანამშრომლობდეს ისეთ ორგანოში, რომელშიაც სულ ხშირად შეხვდებით ფსევდონიმებს. აი თუ გნებავთ იმავე ნომერში („ჩვენ“ № 57) გაკიცხულია თბილისის საგუბერნიო კომისრის საქციელი და წერილის ქვეშ აწერია ფსევდონიმი „ირა“. დიდი ნაწილს პუბლიცისტებისა და საერო მწერლებისა ფსევდონიმებს ხმარობენ; მაშ იგინი ეკალაძის თქმით „სირაქლემები არიან და ნიორივით ჰყარან“. ან იქნება სხვებისთვის უსაფერი და უღანაშაულო რამ მომაკვდინებელი ცოდვის თვისებას ღებულობს მხოლოდ „ახალი სიტყვის“ თანამშრომლებსათვის?!

ვთქვით ივანეა ჯაშუშია და მოლალატე მშობლიო ენისა. ეს გამოაქვეყნა პეტრიკოლამ და არა „ქინქარმა“. მერე რაო, რა

აზრი და მნიშვნელობა აქვს ამას? განა სასიზღვრობა საზიზღვრობადვე არ ღარჩება. ვინც უნდა გამოაქვეყნოს იგი?

„ნიშნში ამოუღიათ თავისი თანამომქენი და ძველის თარიღით ახალ ლაფს ასხავენ თავზეო“, ბძანებს ჩვენი პაექარი. საუცხოვოა, თქვენმა მზემ. რაკი იუღამ ამ ოცი საუკუნის წინ ჩაიდინა გამცემლობა, დღეს მას სიყვარულითა და სრული პატივის ცემით უნდა ვიხსენებდით ყველანი! ქამმა თავი მოიჭრა წარღვნის შემდეგ და რაკი მას უკან ამოდენმა ღრომ განვლო, ეხლა მის საქციელს წუნს აღარ უნდა ვღებდეთ აღარავინ! ეს თუ ასეა, მაშინ გაუგებარია ჩვენთვის, თვითონ ეკალაძე რაღათ იხსენიებს ზიზლით ექსარხოსებს: პავლეს, ვლადიმერს, ნიკონს, ინოკენტის, დიმიტრი აბაშიძეს და სხვ. ესენიც ხომ „ძველი თარიღების კაცებია“.

ჩვენ ბევრს აღარ გამოგვიღებთ ბ. ეკალაძეს. მას დიდი უნარი ჰქონია სტრიქონებ შორის კითხვისა. ქუთაისიდან სუნი აუღია, რომ „თბილისში ქართულ ავტოკეფალურ ეკლესიის გარშემო გაჩენილა ორი ჯგუფი,—ერთი **ამფალიწუნებული**, მეორე **ამფალიწუნებული** (ხაზი დედანისა) და ამ მეორე ჯგუფს უნდა ეკუთვნოდეს ქურნალი „ახალი სიტყვა“...“

ეს ორგანო დამოუკიდებელი კი არა, ვიღასგანაც დამოკიდებულია, რაც ცხადათ ეტყობაო, ბძანებს ია ეკალაძე. მაშ თუ ასე ვიმსჯელებთ, უნდა გადაჭრით ვსთქვათ, რომ ბ. ია ეკალაძესაც თავისი ფელეტონი ვისგანდაც დამოკიდებულად დაუწერია, პურ მარილისათვის მადლობის გადასახდელად...

ჭინჭარი.

ქართულ ეკლესიის შენობანი თბილისში

როგორც გაზეთები ვადმოგვცემენ, საკათოლიკოზო საბჭო უკვე შედგომია ყოფილ სინოდალურ კანტორის და ყოფილ საექსარხოსო კანცელარიის შენობებს ჩაბარებებს. უფკველია, რომ დღეს, როცა ქალაქებში თითო ოთახი თვეში შეიდრვა თუმ-

ნამდე ფასობს, ამ შენობებს ბევრნი განმარტობენ. ჩნდებიან მუქთა ხალვათობის მოყვარულნი. ასე იყო ექსარხოსების ღროს და ჩვენში ჯერ ხომ იმათ ყაიდაზე მიღის ყველაფერი.

მაგრამ ეს ასე არ უნდა მოხდეს. ამ შენობებს მხოლოდ და მხოლოდ საზოგადო საეკლესიო დანიშნულება უნდა მიეცეს.

თვით მინისტრების სადა ცხოვრება გვიჩვენებს, რომ ამ ხნობით დაგმობილ უნდა იქმნეს ესრედ წოდებული დიდკაცური წარმომადგენლობა, რისთვისაც ყოფილ ექსარხოსებს და საერთოდ მსხვილ მოხელეებს მთელი სასახლეები ეჭირათ გონივრულ საქიროების გარეშე. ხოლო ომიანობისგან აწეწილმა მდგომარეობამ ქალაქებში ერთნაირი შემზღუდველი სავალდებულო დადგენილებაც კი გამოიწვია, რომლის ძალითაც ყოველ სამსულზე ერთი რ~~ე~~ არშინიანი ოთახი საკმაოდ არის მიჩნეული. ქრისტეს და მის მოწაფეებს ჰერი არ გააჩნდათ, სად შეეფარებინათ თავი, ხოლო მათმა უცოლშვილო, უოჯახო მოადგილეებმა, რომის პატრიციების და აღმოსავლეთის სატრაპებთან შედარებით, ცოტათი მაინც შეიფიწრონ თავი, რომ სხვებსაც მისცენ აჩხებობის სახსარი

თუ ამ თვალსაზრისით შევხედავთ საქმეს და ამას ზედ დავურთავთ ჩვენის გაძარცული ეკლესიის უკიდურეს სიღატაკე-უსახსრობას, იმედი უნდა ვიქონიოთ, რომ საკათოლიკოზო საბჭო ზემო აღნიშნულ შენობებში ბინების განაწილებაში ღროის შესაფერ ყაირათს, ნამდვილ დემოკრატიულ ზომიერებას და წინდახედულებას გამოიჩენს. არც ერთი მუქთახორა ამალაში, არც ერთი მეტი მოხელე კანცელარიაში, არავითარი ესრედ წოდებული „ნათესავები“ ჩვენს შენობებში—აი რას ვითხოვთ ჩვენ საკათოლიკოზო საბჭოსგან.

ყოფილ სინოდალურ კანტორაში, ყოფილ საექსარხოსო კანცელარიაში და აწინდელ საპატრიარქო სახლში უნდა მოიავსდნენ პატრიარქ კათოლიკოზი, თბილელი მიტროპოლიტი, საკათოლიკოზო და სამიტროპოლიტო საბჭოები და სასამართლონი, სასულიერო გამოცემათა რედაქციები, ყოფილ ეგზარხოსის ეკონომის ბინა მოსამზღვრე ოთხ-

ხებითურთ დარჩეს მოწყობილი და თავისუფალი სამსახურის საქმეებისაგან ჩამოსულ მიტროპოლიტებისა, ეპისკოპოსებისა და სხვა სასულიერო დაწესებულებათა წევრთათვის, რომელნიც თბილისში ჩამოსვლისას დიდ უხერხულებას განიცდიან ბინის უქონლობისაგან, — და გარდა ამისა შევიდით — რვა ოთახი გაქირავდეს და ფასი მოხმარდეს საქართველოს ეკლესიის საერთო საჭიროებათ.

ეს ყველაფერი შესაძლებელია და საჭიროც. სემინარიის ძველ შენობის საიჯაროდრო პირობაში შეტანილ იქმნას სამადროისო ცვლილება, რომ მოიჯარადრემ ფაქტიური ანგარიში გაუწიოს ჩვენს იურიდიულ არსებობას.

საზოგადოებას უფლება აქვს მოითხოვოს საკათოლიკოზო საბჭოსგან, რომ მან ყურადღება არ მიაქციოს ამა თუ იმ „გავლენიან“ პირის სურვილებს და უადგილო, ახირებულ პრეტენზიებს და ისე მოიხმაროს ეს ქონება, როგორც ამას მოითხოვს საქართველოს ეკლესიის ნამდვილი ინტერესები.

ამერელი.

წერილები რედაქციის მიმართ.

ჟურნალ „ახალ სიტყვის“ მესამე №-ში მოთავსებული იყო ცნობა, რომ საკათოლიკოზო საბჭოს 28 მარტის სხდომაზედ საბჭოს კანცელარიის გამგის კანდიდატად პატრიარქკათოლიკოზს დაუსახელებია ყოფილ სინოდალურ კანტორის ცნობილი მდივანი ალექსი დავითაშვილი. მიმიძიეს დაჯერება, რომ თვით მისმა უწმიდესობამ წამოაყენა კანდიდატურა ისეთის პირისა, როგორც არის ბატონი ალექსი, რომელიც 1917 წლის 12 მარტის შემდეგაც აშკარად გაურბოდა საქართველოს ეკლესიასთან და ქართველებთან საქმის დაქერას და ყველაფერში, საჭირო იყო თუ არა, ჩვენს მჩაგვრელებს ეგებოდა ფეხქვეშ... მაგრამ არ შემიძლია არ ვერწმუნო პატივცემულ „ახალ სიტყვას“, რომლისგან ჯერ არ მსმენია ყალბი და შეუმოწმებელი ცნობა.

და ამიტომ მთელის ჩემის არსებით, რწმუნე ქართველის უსამზღვრო გულის წყრომით პროტესტ ვაცხადებ იმ აღმაშფოთებელ ფაქტის წინააღმდეგ, რომ სასათოლიკოზო საბჭოში ადგილი ჰქონია ასეთ სათაკილო კანდიდატურას, რომელიც ჩირქსა სცხებს ჩვენს სინიდის იმისდა მიუხედავად, რომ იგი არ განხორციელებულა ღვთის მადლით.

ივ. ნაჭყებია.

ჟურ. „ახალი სიტყვის“ სარედაქციო კოლექციის რწმუნებულებს შამა ქრისტეფორე ციციშვილს.

მამაო ქრისტეფორე! მივიღე და წავიკითხე თქვენი ჟურნალი „ახალი სიტყვა“.

უწინარეს ყოვლისა მომეწონა მისი სახელი. დიდათ მასიამოვნა მიზანმა, რომელიც ჟურნალს დაუსახავს განსახორციელებლად.

მოვემზადე ლოცვა-კურთხევით დამელოცა (ვერ არის კარგი ქართული; — რედ.) გზა მისი მსგლელობისა, საქართველოს განახლებულ ეკლესიის განსამტკიცებლათ ნაყოფიერ მოქმედებისა და სამოღვაწოთ ძალა-ენერჯის გაორკეცებისა, მაგრამ მერე, როცა ამ ჟურნალის ორივე ნომრის შინაარსი მოვისმინე, ვაი, რომ მისმა ზოგადმა მიმართულებამ, კერძო პიროვნების დამცირების სურვილებით გაჟღერთილმა შინაარსმა ეს კეთილ-მობილური გრძნობანი მომიშხამა და სიამოვნობის ნაცვლად გული დამიკოდა, ღრმით დამაფიქრა. ნუთუ ამგვარი მოღვაწეობით აპირობს ეს დამოუკიდებელი ჯგუფი განახლებულ ეკლესიის სამსახურს, მის მტრებთან წ. სახარების წაადაგზე ბრძოლას, მუშაობას?! ნუ თუ ამ გვართ შეიძლება განახლებულ ეკლესიის მებრძოლთა (?-რედ.) პიროვნების გასვრა, უსაფუძვლოთ გალანძღვა და მათი მოღვაწეობის ასე დაუმსახურებლათ წაშლა, გაქარწყლება?!
 ვგონებ რომ არა. ჩემის ღრმა რწმენით ეს შემცდარი ნაბიჯია, ამაზე ძლიერ ბევრი გვიქვს სათქმელი, მაგრამ ეს სხვა დროს და სხვა ადგილას.

ამ გზობისათ მხოლოთ ამისა გთხოვთ, ეს წერილი დაბეჭდოთ ჟურ. „ახალ სიტყვის“ უახლოვეს ნომერში და თან მაცნობოთ ვი-

ნაობა, ე. ი. ნამდვილი სახელი და გვარი „ჭინჭრის“ ნიღაბით პირდაფარულ თქვენის თანამშრომელისა, რომელიც ლაჩრულათ მიმალულა დობის ძირში და იქიდგან ნასროლ ტალახით ლამობს ჩვენი (?-რედ.) პიროვნების გასვრას. (სტილი და ორთოგრაფია ავტორის სრულს საკუთრებას შეადგენს.—რედ.) გვაცნობეთ მისი პიროვნება. დაგვანახეთ მისი სახე. ვაგვასამართლოს ჩვენ კერძო პირების პატიოსანმა და მიუღდგომელმა სამართალმა და მაშინ ვნახავთ ჭინჭარი ვის პიროვნებას უფრო დასუსხავს და გააწითლებს, ჩემსას თუ იმისას?!

მანემდის კი დავშთები ჩემი თხოვნის დაკმაყოფილების მომლოდინე იმერეთის მიტროპოლიტი ანტონ ქუთათელი.

10 მარტი 1918 წ. ქ. ქუთაისი.

პასუხი ქუთათელ მიტროპოლიტს ანტონს.

რედაქცია თანახმაა დააკმაყოფილოს სურვილი ქუთათელ მიტროპოლიტის ანტონისა. მხოლოდ, რადგანაც საჭიროდ არა სცნობს ფსევდონიმის გამოცხადებას, ანდობს თვის რწმუნებულს, მღ. ქრისტეფორე ციცქიშვილს გაჰყვეს მიტრ. ანტონს სამართალში ან საზოგადოში, ან სამედიატოროში, როგორსაც მოისურვებს მიტრ. ანტონი. ამასთანავე რედაქცია გადასცემს მღ. ქრისტეფორე ციცქიშვილს ყოველივე მასალას მიტროპოლიტ ანტონის მოღვაწეობის შესახებ. რადგანაც რედაქციას მხედველობაში აქვს საზოგადოებრივი საქმე, როდესაც იგი ეხება ამა, თუ იმ პირს, ამისათვის მოითხოვს, რომ საქმის გარჩევის დრო და ადგილი იქნეს წინდაწინვე გამოცხადებული, სამართალი მოხდეს საჯაროდ, სამართალში გამოცხადდეს თვით მიტროპოლიტი ანტონი და განაჩენი დაიბეჭდოს გაზეთებში.

ბოლოს რედაქცია მიმართავს კითხვით ანტონ მიტროპოლიტს: რატომ იწვევს იგი „ჭინჭარს“ ან მღ. ციცქიშვილს სამართალში და არა მაისურაძეს, რომლის ჩვენებაც გამოაქვეყნა რედაქციამ, და რომელსაც უნახავს იგი მიმავალი დამით პლატონ ნაგზარხოსა-ლთან? ჩვენ გვგონია, სიმართლის თქმა პატარა კაცსაც შეუძლიან.

„ახალ სიტყვის“ რედაქცია.

პროვინციის ცხროვებიდან.

განათლებულ ქვეყანაში სამღვდლოდ ღირსეულად მომზადებულ პირებს სამთლით დაძებენ, ვინაიდან აღზდის მხრით დიდს იმედებს აძყარებენ მათზე.. ჩვენში-კი, ვინ ვნებავთ, არ წააჩოქონ და მღვდლის ხარისხით არ შემოსონ!

ეს რომ ასე არ იყოს, სარწმუნოებას ჩვენშიაც ფასი ექნებოდა.. არ ყოლა ჯობია ცუდი მღვდლის ყოლას.. და რათ გიკვირთ, რომ უთავო, გაუგებარ-შეუგებელი მღვდლების ხელში სარწმუნოება და თვით პიროვნებაც—მღვდელი საზიზღრად მიაჩნდეს ხალხს!..

ამას წინეთ, ფოთის ეპარქიალურმა საბჭომ საყოველთაოდ მოწერილობები დაგზავნა, რომ საკათედრო ტაძართან გაიხსნა კურსები სამღვდლო და სამედავითნეო კანდიდატების მოსამზადებლად, „რომელში შესვლა და დამთავრება, ან, იმის პროგრამის მიხედვით, გამოცდის განვლა, მღვდლის, ან მედავითნის ადგილის მიღების მსურველთათვის აუცილებლად სავალდებულოა“. საბჭო ითხოვს, რომ კანდიდატებმა „დაუყონებლად (!) გამოცხადდენ ფოთში“.

მოწერილობის ძალით, ფოთის კურსებზე „დაუყონებლად“ შესვლა შეუძლია ყველა ვინგინდარას და ესენი სულ რაღაც ერთი, ან ორი თვის შემდეგ, ანაფორებივ ეწვევიან სოფლებს..

მაგრამ ერთი ვიკითხოთ: რად დასკირვებია საბჭოს კანდიდატთა ლაშქარი? ეს ხომ ვოსტორგოვის მოსკოვული კურსები არ არის, რომელიც საციმბიროთ ამზადებდა სამღვდლოებს? (იქაც კანდიდატების განსაზღრული რიცხვი იყო). ნეტავ სარამდენწლოდ ემზადება საბჭო?

ფოთხილად და მორ დებით მთელი ფოთი გონებით შემოვიარე და ვერ აღმოვაჩინე ისეთი პირი, რომელიც ამ საქმეს გაუძღვება... „არის“—კი ერთი რომელიც რევოლიუციამ ფოთში გადატყორცნა და საბჭოს წევრობაც უბოძა, რომელიც „ნაქებია“ „ლიაკვნების“ „მომზადებაში“... მაგრამ სჯობია მან გვაკმაროს ის, რაც აქამდის უმოღვაწია,

სორტელი ხტუმარა.

ჩემი ჩანგური

ოდეს გავეცან ხილულ ქვეყანას და ვბოვე მასში მტრობა და შური, მსწრაფლ ძირს დავუშვი ხელში რომმეპყრა დასკრავადა ჩემი ჩანგური. არსად სრულდება ქრისტეს მოძღვრება არც მაღლა-მთაში და არც ძირს ბაზზე, უარ ყოფილი არის ის ღმერთი, ჩვენი გულისთვის რომ ეცვა ჯვარზედ ნაზ-ფაქიზ გრძნობა სიყვარულისა მთლად შეიცვალა მტრობაზე, შურზედ. ამასა მოსთქვამს, ამას დამღერის მწყემსი ეული თვის სალამურზე. დიად მოძღვრისია ძმობა-ერთობა მთლად შეიცვალა წადი, მომშორდზედ და ამას მოსთქვამს გულ-ჩათქული ნაზი ბუღბული ქოჩრიან კორდზე

მღვდ. ლ. ზუკაქიშვილი.

ქრონიკა

მოგვეყავს შემოკლებით ზბილელ ქართველ სამღვდელობის ამა წლის 5 აპრილის საგანგებო კრების დადგენილება.

მიიღოს თბილელმა სამღვდელობამ ამიერ-კავკასიის დღევანდელ თავდაცვით ომში აქტიური მონაწილეობა, როგორც და რა სახითაც საუმჯობესოდ დაინახავს სამხედრო მთავრობა, გარეშე საომარ იარაღის ხმარებასა. სოუწოდოს სრულიად საქართველოს სამღვდელობებს, რომ მან სიტყვით და პირადის მაგალითით გაამხნეოს ერი ეროვნულ თავდაცვის საქმეში. ყველა იმათ, ვინც რაიმე მიზეზით მინ რჩება, მოუწოდოს მიიღონ მხურვალე მონაწილეობა მამულის დასაცავად გასულთა ოჯახების მოვლა-შენახვაში. მიენდოს ცალკე კომისიას, რომ სინდისის ქვეშ გადაუწყვიტოს კრებულთა ყოველ წევრს, თუ ვის რა-სოდენი დაეჭიროს ხაზინაში ჯამაგირიდან ყოველთვიურად ეროვნულ საბჭოს გადასაცემად პირველ აპრილიდან. მიეცეს სამრევლო საბჭოებს წინადადება, რომ ამ თვის დამლევამდე ვაიღონ ეროვნულ საბჭოს განკარგულებაში ერთდროული შეწირულება ეკლესიების თანხადან.

როგორც მოხსენებული გვეკონდა, 6 მარტს კრებაზე საქათოლიკოსო საბჭომ მღვდელ მონაზონ მირიანსა და მღ. ტ. ბაკურაძეს აუკვეთა ღვთის მსახურება, ეს დადგენილება მიღებულ იქნა მაშინ ერთხმად. ეს დადგენი-

ლება არ მოწონებია ზოგთ. აღუძრავთ საკითხი, მირიან ბერი ვის ეპარქიაში შედისო, თუმცა ცხადზე უცხადესია, რომ არმაზის მონასტერი, რომელიც თბილისის მაზრაშია, შედის თბილისის სამიტროპოლიტოში. კათოლიკოსის და დეკ. ნ. თალაქვაძის აზრით აღნიშნული მონასტერი უნდა მიეწეროს მცხეთის ეპარქიას და მირიან ბერი გასამართლებელ იქმნეს მცხეთის საეპარქიო სამართლოს მიერ. საქათოლიკოსო საბჭოს შემადგენლობას, ორი ხმის წინააღმდეგ, უარ უყვია ეს აზრი და განზრახვა.

საგულისხმიერო და დამახასიათებელია დეკ. ნ. თალაქვაძის ქცევა ამ საქმეში. უმაღლეს დაწესებულების, საკათ. საბჭოს, წევრი ორ სხდომაზე ერთსა და იმავე საგანზე გამოსთქვამს ორს დიამეტრალურად საწინააღმდეგო აზრს, იმისდა მიხედვით. თუ ვინ თავმჯდომარეობს კრებას. პეტრე თუ ივანე, მიტროპოლიტი, თუ კათოლიკოსი. მ. თალაქვაძე 6 მარტს მიემხრო ბრალდებულთა დასჯას, შემდეგ კი იმავე თავის მიერ დადსტურებულ დადგენილებაზე „პროტესტს“ აცხადებს. პირველ შემთხვევაში თავმჯდომარეობდა მიტროპოლიტი ლეონიდი (კათოლიკოსის ავადმყოფობისა გამო), ხოლო მეორეში კათოლიკოსი კირიონი.

თბილელი მიტროპოლიტი ლეონიდე საცხოვრებლად გადავიდა ყოფილ სინოდალურ კანტორის შენობაში, რომელიც უკვე დაატოვებინეს რუს ეპისკოპოს თეოფილაქტეს.

თბილისის პეტრეპავლეს სასაფლაოს ეკლესიის სამრევლო საბჭომ საქართველოს თავდაცვის საქმისთვის 10 აპრილს გადასცა ეროვნულ საბჭოს თითქმის მთელი თავისუფალი თანხა ამ ეკლესიისა, ათასი მანეთი.

თბილისის ნაძალადევის, კავრაცხოვლის, კუკიის წმ. ნინოს სასაფლაოს, მიხეილის საავათმყოფოს და მეტეხის ციხის ქართული ეკლესიები დღემდინ რუს ეპისკოპოსის მფარველობის ქვეშ ყოფნას განაგრძობენ. კვრაცხოველში ეპისკოპოს თეოფილაქტემ მღვდელიც კი დანიშნა თავის უფლებით. ნეტავ რას აპირობენ ამ ეკლესიების ქართველი მოძღვრები; წასულ ეშელონებს გაჰყვებიან უკან რუსეთისკენ თუ აქითკენ „მომავალ“ ეშლონებს მოუტლიან???

გამომცემელი „ახალ სიტყვის“ სარედაქციო კოლეგიის რწმუნებული მღ. ქრ. ციციქიშვილი.